

MESARSKI LIST

Stručni list za mesarski, kobasičarski i srodni zanat

Izlazi mjesečno.

Uredništvo i uprava p. Št. Vid nad Ljubljano. Telefon št. 22-89.

Oglasi po cjeniku.

Pretplata za čitavu 1932. godinu 30 Dinara.

Nekoliko praktičnih savjeta u pogledu zakona o suzbijanju skupoće

Pošto dolaze naši mesari, kao i ostali obrtnici i trgovci kod izvršavanja svog zanata ponovo u sukob sa odredbama zakona o suzbijanju skupoće životnih namirnica i nesavjesne špekulacije, to smatramo za potrebno, ovom prilikom skrenuti pažnju na odredbe toga zakona, kako bi naše čitaoce ušćuvali od nepriklipa, koje se često dešavaju baš zbog nepoznavanja samog zakona.

Zakon bio je objavljen u »Službenim Novinama« 6. januara 1922 god., te je tako u našoj državi već 10 godina na snazi.

Bez sumnje, zakon o suzbijanju skupoće bio je potreba posleratnih prilika, da se suzbiju zloupotrebe nestašice životnih namirnica, te je imao onda po sadržini i svrhi karakter privremenog zakona, dok se ne srede privredne prilike.

Ali, danas prilike su sasvim drugačije, i o nestašici i pomanjkanju životnih namirnica ne može biti više ni govora, naprotiv pojavila se velika konkurencija među trgovcima baš zbog obilnosti namirnica svake vrsti, zbog čega su i izgubile odredbe zakona o suzbijanju skupoće svoje pravo značenje. Ali, kako je zakon još uvijek na snazi, to imaju naši sudovi zbog prekršaja određaba tog zakona još dosta posla, pa hoćemo zato naše čitaoce upoznati sa njegovim bistvenim odredbama.

Za životne potrebe smatraju se po ovom zakonu: ljudska hrana, hrana za stoku, odelo, obuća, ogrev, osvetljenje, lekovi, kao i drugi predmeti, koji su od preke potrebe.

Prema čl. 5 zakona, osnovan je naročiti »fond za ishranu sirotinje«, u kojeg se ulažu sve novčane kazne po presudama toga zakona, kao i novac, dobi-

jen od prodane robe, zaplenjene zbog prekršaja, koji se kazne po ovom zakonu.

Najviše dolaze u obzir čl. 6 i 8, jer baš sa ovima se najviše sukobe naši mesari i trgovci.

Ove odredbe predviđaju, da mora svako ono lice, koje trguje sa životnim namirnicama, na vidnom mestu označiti cene bilo sumarno, bilo pojedinačno, tako, da može kupac iste jasno videti. Od ove obaveze oslobođeni su samo seljaci, koji donose svoje proizvode na tržnice.

Svako lice, koje trguje sa životnim namirnicama, a koje se ne pridržava propisa tog zakona u pogledu označivanja cena, kazniće se sudskim putem zatvorom do 3 meseca, a novčano do 10.000 Din.

Zabranjeno je svima onima, koji trguju životnim namirnicama, tražiti veće cene za namirnice, no što su one, koje garantuju običnu i dozvoljenu trgovačku dobit od 25%. Ni u kom slučaju dobit nesme biti veći od 25%.

Prekršaji ove odredbe kazne se zatvorom do 3 meseca, i novčano do 10 hiljada dinara.

Važno je i to, što je vlasnik radnje po ovom zakonu odgovoran za sva kažniva dela svoga zastupnika ili nameštenika, koja bi se prkosila sa ovim zakonom i solidarno jamči za kazne, na koje bi se njegov zastupnik ili nameštenik osudio.

Glavno je dakle to, da naši mesari i kobasičari istaknu na vidnom mestu cene svojim proizvodima, koje nesme da budu veće od one, sa maksimalnom zaradom od 25%, pa smo uvereni, da se u buduće neće više dešavati, da bude ko po ovom zakonu odgovarao.

Pravilna kalkulacija

Bez tačne kalkulacije napredak nije moguć. Velike tvornice, poslovne kuće, radnje itd. imaju svoja posebna odele, koja za kalkulaciju, koja vode kalkulatori ili računovodje, pošto su sva ona predložila već odavno došla do uverenja, da je opstanak firme bez tačnog kalkuliranja nemoguć!

Prva je dakle dužnost svakog mesara da tačno kalkulira i tek da na osnovu te kalkulacije pristupi kupovanju blaga i prodaji robe. Kalkulacija mora da je duša poslovnog života svake radnje i to u klaonici, mesariji, kuhinji ili hladionici. Svaka pojedina vrst kobasica ili druge suhomesnate robe mora da se proizvodi na osnovu najtačnije kalkulacije. Rezultat kalkulacije u toliko će svaki puta biti različan, u koliko su vrst, pasmina, starost i način hranjenja zaklane stoke bili različiti.

Na koji se način zapravo kalkulira?

Tele, sveže zaklano (toplo) vagalo je 56 kg × 9 Din 504.—

Za namet dobije se:

Koža	7.— kg po Din 10.—	Din 70.—
Glava	3.50 kg prodana cela za Din 10.—	Din 10.—
Srce	0.45 kg po Din 10.—	Din 4.50
Pljuča sa grkljanom	1.45 kg po Din 10.—	Din 14.50
Džigerica	1.— kg po Din 20.—	Din 20.—
Slezena	0.20 kg po Din 10.—	Din 2.—
Nogice	2.30 kg po Din 1.— za komad	Din 4.— Din 125.—
Ukupno namet	15.90 kg	Din 379.—

Samo mesa bilo je dakle:

Toplo vagano tele imalo je	56.— kg
2% gubitak na težini zbog ohladjenja	1.10 kg
obrezine i zavaganje	2.— kg
namet, prema gornjoj tabeli	15.90 kg
ostaje za prodaju	37.— kg

Od ovog mesa 17 kg (cca 46%) je stražnjeg dela po Din 14.— Din 238.—
20 kg (cca 54%) je prednjeg dela po Din 10.— Din 200.—

utržak za meso Din 438.—
utržak za namet Din 125.—

utržak za celo tele Din 563.—
nabavna cena Din 504.—

Zarada: Brutto Din 59.—

Brutto zarada iznosi
11.70 %.

Pošto iznose režijski troškovi u mesarskoj radnji više od 22%, to bi se moralo dobiti za tele:

Nabavna cena Din 504.—
22% režije Din 110.88

Ukupno Din 614.88

Utržak za tele morao bi da bude Din 614.88, jer ovoliko je i koštalo. Ali, pošto mora radnja, koja od vlasnika traži prosečno po 15 sati dnevnog, napornog rada, doneti barem 3% čiste zarade (od koje treba plaćati čak još i po-

rez na prihod), onda bi bio pravi utržak sledeći:

Nabavna cena Din 504.—
22% režijski troškovi Din 110.88
3% čiste zarade Din 15.12

Ukupno Din 630.—
pošto iznosi utržak svega Din 563.—

nastaje razlika od Din 67.—
ako se odbije »čista zarada« Din 15.12

ostaje stvarni gubitak od Din 51.88

Kalkulacija za 1 kg telećeg mesa

za izreske (šnicle) bez privage (na osnovu kalkulacije za celo tele).

Tele imalo je mesa za prodaju 37.— kg uz nabavnu cenu Din 379.—
1 kg mesa dakle stoji Din 10.25

Pošto je vagao but 6 kg, onda stoji on na osnovu gornje cene Din 61.50
25% režije i zarada (brutto zarada) Din 15.37

Din 76.87
40% poviška za relativnu vrednost buta Din 30.75

Prodajna cena za celi but Din 107.62

1 kg za izrezak (šniclu) stoji:

Nabavna cena za 1 kg buta Din 10.25
25% brutto zarada (22% režije in 3% čistog) Din 2.55

Din 12.80
40% poviška zbog relativne vrednosti buta Din 5.15

Din 17.95
Zbog 42% kosti vrednost čistog mesa povisi se za Din 7.55

Din 25.50

25% od mesa dolazi za faširano, koje se prodaje po Din 10.—. Razlika među vrednošću buta i faširanim: $Din 7.95 \times 0.87 = 6.91$ Din, što daje razdeljeno na ostalo čisto meso (2.60 kg) za 1 kg Din 2.65

Obreznine in zavaganje 5% od 6 kg = 0.30 kg a 10.25, što iznosi skupa Din 3.08; na kg čistog mesa dolazi Din 1.15

Din 29.30

1 kg telećeg buta za izreske bez privage stoji Din 29.30.

Pošto se ovo meso prodaje po Din 28.— dobije se za but:

2.60 kg mesa po Din 28.— Din 72.80
0.87 kg za faširano po Din 10.— Din 8.70

2.53 kg kosti po nabavnoj ceni Din 25.60
Din 107.10

5% gubitak za obrezine in zavaganje Din 3.10
Utržak Din 104.—

Razlika među prodajom celog buta (Din 107.60) i buta za izreske bez privage (Din 104.—) iznosi Din 3.60, dakle od prilike Din 1.30 za kg čistog mesa za izreske. Za onoliko bilo je meso suviše jeftino prodano.

Gornja kalkulacija poslužila je jednemu od naših čitalaca pred sudom, pošto je bio prijavljen i stavljen pod optužbu, da je meso suviše skupo prodavao. Na osnovu ove kalkulacije, koju je

tačno sastavio, dokazao je, da meso, ne samo što nije skuplje prodavao, već je imao čak i gubitak od Din 51.88.

Naravno, sud je optuženog oslobodio, jer je došao do uverenja, da je tužba bez svakog osnova.

Zato ponovo preporučamo svima našim čitaocima, neka svakako uvijek prave tačnu kalkulaciju, kako bi izbegli svima event. gubitcima.

Stanje na sajmovima stoke

Prema izvještajima iz različitih krajeva naše države vidi se, da je na sajmovima kupnja sve slabija, premda su cene davno otišle ispod najniže granice. Ne samo da nema domaćih kupaca, nego ne dolaze ni strani. Naročito se ljudi pitaju, zašto ne dolaze sada Italijani? Na to pitanje nije teško odgovoriti. Ita-

lijanski trgovci blagom ne dolaze više na naše sajmove radi naredaba italijanske vlade, kojima je svrha, da podignu konzum domaćeg mesa i da se više troši jeftino prekomorsko uledjeno meso. Naredba ital. vlade nalaže mesarima, da smiju zaklati samo 15 posto goveda strane provenijencije, to jest onaj mesar,

koji zakolje šest goveda, odraslih u Italiji, može da dobije dozvolu, da zakolje sedmo govedo, kojega je kupio kod nas, u Madjarskoj ili Rumunjskoj. Inače ne postoje druge kakove zapreke carinske ili trgovačke političke prirode, koje bi branile uvoz našega blaga u Italiju. Medjutim samim time, praktično je onemogućeno talijanskim mesarima i trgovcima blagom, da namiruju svoje potrebe kod nas. Radi li se o zaklanim govedima, na pograničnoj stanici ta goveda bivaju žigosana žigom, da su strane provenijencije, pa onda mesari stoje pod jednakim zaprekama. Za sada Talijani uvoze mnogo prekomorskog uledjenog mesa i dosta zaklanih goveda iz Rumunjske. Medjutim publika nerado konzumira uledjeno meso, a osim toga transport je moguć samo kod ovakvog vremena, 6 do 8 stupnjeva ispod nule. Čim vreme otropi, manipulacija sa otpremom uledjenog i zaklanog mesa mnogo je teža i skuplja, pa se ne isplati. Onda će se morati opet u Italiju uvoziti živa goveda, pa tamo klati. Takovo zaklano meso najviše ceni tamošnja publika i najbolje ga plaća. Tako eto možemo

očekivati nastupom toplijih dana, da će k nama dolaziti opet u većem broju talijanski trgovci. S druge strane možemo se nadati, da će biti ukinuta ili ublažena naredba talijanske vlade o obligatnom klanju 85 posto domaćeg blaga za potrebe konzuma. Pokazalo se je, da su se krda goveda jako umanjila u zemlji, pa već mesari, a i drugi krugovi upozoravaju vladu kako Italija može brzo da ostane bez blaga, bude li se i dalje haračilo po domaćim grlima. Zato se može očekivati, da će se Italija doskoro povratiti kupovanju blaga za svoje potrebe kod nas, kao prije, pogotovo, kada su se talijanski trgovci tako odlično snašli na našem tržištu i kada ga tako dobro poznaju. Da nadoknade manjak uvoza na govedima, Talijani više uvoze naše peradi, za koju ne postoji ograničenje uvoza. I goveda i perad ne proizvadj Italija niti izdaleka onoliko, koliko je potrebno da prehrani svoje stanovništvo, pa kako smo joj mi najbolje i najbliže tržište, zacielo će se opet da unapredi međusobne trgovačke odnose.

Iz naše uprave

Naš list slali smo prošle i početkom ove godine svima mesarima i kobasičarima, od kojih su nama bile adrese poznate. Cilj naš bio je, da naš list što više širimo, pa da na taj način pridobijemo što više pretplatnika, jer smo bili uvjereni, da će svaki onaj, koji bude list primio, istog za sebe i naručiti. Druga svrha šiljanja lista i onima, koji nisu naši pretplatnici, bila je ta, da upoznamo sve naše mesare i kobasičare u državi sa našim namerama, da vide, da stojimo uvijek na braniku vitalnih interesa našeg mesarsko-kobasičarskog staleža, nadajući se, da će nas naši mesari i kobasičari u našem nastojanju za poboljšanje prilika, u kojima se danas nalaze, potpomoći.

Uprava našeg lista smatra, da je sa svoje strane dovoljno učinila i nalazi, da je nadalje besplatno slanje lista suvišno. Zbog toga isveštavamo sve naše gg. čitaoce, da današnji broj, kako i sve buduće šalje samo još našim pretplatnicima, koji su nama bili doznali Din 30 za pretplatu za tekuću godinu. Svi ostali neće list primati sve dotle, dok se nama ne pošalje pretplata.

Sve naše pretplatnike pak molimo, da nama izvole javiti, ako slučajno lista ne bi dobili redovno svakog meseca, jer su se dešavali slučajevi, da se list, kojeg smo bili poslali, vratio sa napomenom: »otputovao«, »odselio se« ili čak »umro«, a mi smo docnije dobili upit od strane pretplatnika, zašto list ne šalje. Molimo zbog toga svakog, da nama izvoli svaku promenu adrese javiti, kako bi mogli list slati na novu adresu.

Naša stručna knjiga

U prošlom broju našeg lista javili smo našim gg. čitaocima, da je stručna knjiga, avizirana još pre nekoliko godina, štampana i bila poslata svima onima, koji su se bili na istu pretplatili.

Pošto je naša stručna knjiga potrebna u svakoj mesarskoj kući i to podjednako majstoru, poslovođji, svakome pomoćniku i šegrtu, koji želi napredak i uspeh u svome zanatu, to smo bili izdali još i cirkular u vidu književnog oglasa, u kome pozivamo sve one, koji knjigu još nisu bili poručili, da to odmah učine. Sa zadovoljstvom konstatujemo, da se veliki broj naših mesara i kobasičara bio našem pozivu odazvao, pa smo knjigu svima poručiocima već otpremili. Danas slobodni smo zamoliti sve gg. majstore mesare i kobasičare, da obavijeste svoje pomoćnike i šegrtu, da je stručna knjiga štampana i da mogu istu naručiti kod naše uprave. Za pomoćnike i šegrtu izdali smo knjigu proširanu, pa je cena iste svega Din 120, dok je ona u platnenom povezu Din 160.

Uvjereni smo, da neće biti ni jednog našeg čitaoca, koji ne bi svojim namještenicima našu knjigu preporučio, jer je to pre svega u njegovom interesu, pošto će znanje, koje će crpati iz naše knjige upotrebiti u njegovoj radnji i u svome poslu kod svog majstora, pa će tako biti dobitak dvojaki.

Današnjem broju našeg lista prilažemo naš književni oglas za knjigu, pa molimo naše čitaoce, da izvole isti pre-

Pošto se naši čitaoci stalno obraćaju na našu upravu sa raznim pitanjima, molbama za obaveštenja itd., to molimo sve one, koji nama ma šta pišu, da prilože i marke za odgovor, ako istog žele, jer inače imademo suviše troškova oko poštarine.

Nagradno vučenje.

Izveštamo sve naše čitaoce, da su nagrade bile svima poslate, bilo da je nagrade poslala naša uprava, bilo da su nagrade bile poslate izravna od darivaoca.

Primili smo sledeći dopis iz Zagreba: Slavno uredništvo

»Mesarskog lista«

Št. Vid nad Ljubljano.

Na 10. februara izvučena je bila moja brojka, gde sam dobio kao nagradu gnejčicu, koju je darivala Kranjska tvornica željezne robe »Titan« u Kamniku.

Dužnost mi nalaže, da se slavnom uredništvu Vašeg uglednog lista na priposlanom daru srdačno zahvaljujem, šta ću isto i tvornici »Titan« učiniti.

Bilježim sa osobitim veleštovanjem Juraj Veselić, mesar, Vlaška ul. 108, Zagreb.

Uredništvo našeg lista primilo je i od drugih naših čitaoca, kojima su nagrade bile poslate zahvalna pisma. Već sada možemo sve naše čitaoce izvestiti, da će iduće godine nagradno vučenje biti još bogatije, tako da budu svi naši čitaoci imali prilike učestvovati.

Uprava »Mesarskog lista«.

RECEPTI.

Originalna užička kobasica.

Na 20 kg šarenog, masnog govedjeg mesa doda se 15 kg dobrog, masnog, kozijeg mesa. Meso govedje kao i kozije, treba da proleži posle klanja bar 2 dana. Sve ukupno iseče se nožem i baci se preko njega 1100 gr soli, 120 gr sitnog, crnog hibera, 40 gr salitre, bar 50 komada male, mehune ljute paprike, koja je prethodno umočena u vreloj vodi, zatim 3 glavice tucanog belog luka. Sve se to promeša sa mesom i samelje na Wolf kroz rešetku 3—4 mm. Dobro se nabije u čist sud i ostavi 2 dana, onda se puni u govedja tanka creva, veže u koture, povesi na vazduh 24 sati, onda u pušnicu prvo na slabu vatru i onda postepeno sve jaču. Tako se pola ispale i onda povesi na vazduh, dok budu za jelo.

OKONČAN PROCES PROTIV NOVO-SADSKIH MESARA.

Još meseca decembra prošle godine pokrenuta je bila protiv 56 novosadskih mesara tužba zbog nabijanja cena, pa je tek 29. p. m. pala presuda. Sudio je sudija pojedinac g. Gavra Višnjevski, tužbu zastupao je drž. tužioc dr. Dušan Antonijević, a optužene branili su advokati dr. Vasilije Stanković i dr. Jovan Lemajić.

Sud je oslobodio 33 mesara, 13 osuđeno je na po 10 dana zatvora i po 3000 dinara novčane kazne, ostala deseterica su osuđena na po 7 dana zatvora i po 200 Din novčane kazne. Od potonjih, dvojici je kazna suspendirana s obrazloženjem, da cene nisu znatno nabijali.

Značajno je obrazloženje presude. Stručnjaci izjavili su, da je za mesare dovoljno i dopušteno, kad zarade 20%. Kod istrage, da li se u pojedinim slučajevima radi o nabijanju cena, sud nije uzео kao osnovu prodajne cene robe, već obim radnje t. j. koliki je promet radnje. Sud se naime postavio na stanovište, da se mora mesar, koji ima veći promet, zadovoljiti sa manjom zaradom no oni mesari, kod kojih je promet procentualno manji. Zbog toga je sud mesare osudio različito obzirom na gornje obrazloženje, ma da su prodajne cene bile iste kod svih koji su bili osuđeni.

OSNIVANJE VELIKE TVORNIČE J. KORHECA U NOVOM SADU.

Subotička tvornica kobasica i suhomesnate robe Julius Korhec preseliće se iz Subotice u Novi Sad. Vlasnik tvornice bio je pre kratkog vremena u Novom Sadu i pregovarao je sa gradskom općinom, koja će njemu prepustiti gradilište za tvornicu uz veoma povoljne uslove. Uzrok preseljenja tvornice u Novi Sad leži u veoma visokim gradskim trošarinskim teretima u Subotici. Gradnja tvornice u Novom Sadu započeće odmah, čim to budu dozvoljavale vremenske prilike. Tvornica će zaposlivati 100 stručnih radnika i 100 pomoćnih sila. Ona treba dnevno nekoliko vagona žive stoke, pa će stoga njezin odlazak iz Subotice značiti veliku štetu za privredu Subotice i okoline.

IZGRADNJA NOVE KLAONICE U DUBROVNIKU.

Posle vrlo mnogo interpelacija i raznih inicijativa, dubrovačka je općina predvidjela iz svote velikog investicionog zajma potrebne sume za izgradnju nove klaonice. Prema licitacijama raspisanim od općine za gradjevni mašinski odio nove klaonice, troškovi bi iznosili oko 4. milijuna i 400 hiljada dinara. Općinski je odbor na svojoj poslednjoj sednici raspravljao o toj stvari, pa je donesen zaključak, da se odmah počne sa izgradnjom. Sva raspoloživa sredstva za ovu gradnju iznose 3.100.000 dinara iz investicionog zajma i 100.000 dinara iz ovogodišnjeg proračuna. Medjutim, kako se iznos od 747.000 dinara već utrošio na predradnje (kupnja zemljišta, zgradnja puta, vodovod), to raspoloživa sredstva sada stvarno iznose samo 2.453.000 dinara. Prema zaključku općinskog odbora, ostali deo nepokretnih troškova ima se pokriti delomično predviđenom sumom za gradnju nove tržnice, to će 800.000 dinara, predviđenih u tu svrhu biti utrošeno na novu klaonicu, a ostali deo od 400.000 dinara treba da odpadne na teret proračuna za god. 1933 i 1934 godinu.

RAD BEOGRAD. NOVE KLAONICE.

Iz izveštaja, kojeg je uprava nove klaonice u Beogradu sastavila o svome radu u prošloj godini od meseca aprila, kada je bila otvorena, vidi se, da je bilo zaklano za potrošnju u Beogradu i to: goveda 22.075 kom., svinja 53.296 kom., teladi 26.807 kom., ovaca 11.321 komada, jagnjadi 43.613 kom., ovnova 1226 kom., prasadi 6551 kom. Zaklana stoka u kilogramima iznosi za januar, februar, mart, dok je radjeno u staroj klaonici i beleženo samo u komadima, proračun u kilogramima izvršen je na osnovi prosečne težine stoke u narednim mesecima: goveda kg 4.488.600, svinja 4.780.535 kg, telad 1.307.899 kg; sitna stoka 680.977 kg. Ukupna težina zaklane stoke na beogradskoj klaonici u prošloj godini iznosi prema tome 11.258.011 kilograma. Ako ovu cifru podelimo sa brojem beogradskog stanovništva, onda izlazi, da je potrošnja mesa u Beogradu u prošloj godini bila oko 45 kg na jednog stanovnika.

GRADNJA MODERNE KLAONICE U LJUBLJANI.

Gradska klaonica u Ljubljani postala je pretesna usled toga, što se sada mnogo više kolje, i za povećani konzum i za eksport. Zato je gradska op-

Mesarske vesti

čina još 1925 godine bila odlučila, da izgradi modernu klaonicu, ali zbog finansijskih teškoća taj se program u celoti nije mogao izvršiti, pa je izvođenje toga programa produženo za 10 godina, tako, da će se svake godine izvršiti jedan deo. U ovoj je godini projektovana izgradnja upravne zgrade kontumacne klaonice (gde će se klati nezdrava stoka) i desinfekcionog odeljenja. Ukupni troškovi su predviđeni sa 60 milijuna dinara, a na djelomične investicije otpada godišnje 5—6 milijuna dinara. Prošle je godine zaklano u ljubljanskoj gradskoj klaonici 7739 goveda, 11.880 teladi i samo 395 konja. U Ljubljani se veoma malo troše odojci. Zaklano jih je svega 2351, dok je svinja zaklano 28.622.

IZVOZ STOKE IZ OSJEČKOGA SREZA.

Prema statističkim podacima sreskog veterinarskog odseka u Osijeku, bilo je u prošloj godini u inozemstvo i u krajeve izvan osječkog sresa izvezeno: svinja 5847 komada u inozemstvo i 2853 komada u tuzemstvo. Vrednost svinja, izvezenih u inozemstvo Din 8.299.000. Goveda 344 u tuzemstvo i 450 komada u inozemstvo. Vrednost otpremljenih goveda je Din 2.103.000. Konja je izvezeno 14 komada u tuzemstvo i 118 komada u inozemstvo; škopaca 220 u inozemstvo. Teladi 30 komada u tuzemstvo. Ukupna vrednost otpremljenog blaga u inozemstvo čini Din 10.454.800.

IZVOZ STOKE IZ KRIŽEVAČKOG SREZA.

Na području križevačkoga sresa prodano je u godini 1931. 7506 goveđa, 2615 teladi, 25.892 svinja, ukupno 36.015, tako da je prodano za 5610 komada više od god. 1930. U tuzemstvo je sa željezničke stanice Gradec otpremljeno 737 goveđa, 32 teleta, sa stanice Vrbovec 1803 goveđa, 485 teladi, 2510 svinja. Sa stanice Sv. Ivan Žabno 2533 goveđa, 680 teleta i 151 svinja. Sa stanice grad Križevci 2433 goveđa, 1418 teladi i 23.134 svinja. U inozemstvo otpremljeno je sa stanice Gradec stoke u vrijednosti od 18 milijuna 250.000 dinara, sa stanice Vrbovec 4.507.000, sa stanice sv. Ivan Žabno 6 milijuna 940.000, a sa stanice grad Križevci za 9.734.000 dinara. Ukupno je u godini 1931 otpremljeno stoke u vrijednosti od 23 milijuna 600.000 dinara.

PRODAJA STOKE U BANJOJ LUCI.

Prema podacima gradske uprave prošle godine je u Banja Luku dotjerano (odnosno prodano) konja 2828 (prodano 713), volova 4165 (1994), krava 4003 (2171), teladi 1118 (746), ovaca 10.106 (5003), jagnjadi 13.102 (8750), koza 616 (309), jaradi 1805 (1060), svinja 24.838 (16.041). U gradskoj klaonici zaklano je prošle godine bikova 60, volova 1407, krava 1032, junica 324, junaca 118, teladi 1129, bivola 1, bivolica 2, ovaca 5827, jagnjadi 7991, koza 452, jaradi 1405, svinja debelih 213, običnih 3157, krmadi 855 i prasadi 1113. Toliko je zaklano na gradskoj klaonici za banjalučke mesare ali su i privatnici mnogo klali. Osim toga je na klaonici zaklano za potrebe vojske 912 goveđa, 245 svinja, 174 ovce i 602 jagnjadi.

PROMETNI POREZ NA STOKU.

Nastalo je pitanje, koji i koliko poreza na poslovni promet plaća trgovac marvom, da li opći ili skupni. Da ovoj neizvjesnosti i krivom tumačenju zakona i propisa po nižim vlastima učini kraj, izdalo je Ministarstvo financija pod br. 40.725/III. 1931. sledeću uputu: Za stoku, koja se kolje po mesarima i drugima u svrhu prodaje mesa za hranu, plaća se skupni porez na poslovni promet, prema odredbama čl. 16. Uredbe o ovoj vrsti poreza t. j. sa 1.5 posto od tržne cene žive stoke. Dočim trgovci stokom, koji takovu kupuju za bilo kakvu prodaju, koji se dakle obrtimice bave trgovinom stoke, dužni su plaćati opći prometni porez po zakonu iz god. 1922 t. j. sa 1% od polučene cene.

Kontrola našeg uvoza svinja u Francusku. Službeni list francuske vlade donosi obavest, kojom se francuski uvoznici obavestavaju, da će se uvoz svinja, poreklom iz Jugoslavije moći vršiti jedino podnošenjem uverenja o kontingentiranju izdatog od jugoslavenskih vlasti.

Razmer cena blaga na zagrebačkom tržištu. Da se približno uzmogne prikazati razmer cena blaga meseca februara prošle godine i ove, neka služi niže prikazana tabela, iz koje se razabire, da pad cene stoke i svinja iznaša od 28 pa sve do 60%.

Da je ovaj znatni pad cena na stoci uplivišao i na pad cena mesu, to je posve razumljivo.

Bikovi 28. II. 1931.	Din 7.25—8.	24. II. 1932.	Din 3.50—4 kg.	Pad u % 50.78.		
Krave 28. II. 1931.	Din 3.75—6.25.	24. II. 1932.	Din 1.50—2.25 kg.	Pad u % 62.60.		
Junice 28. II. 1931.	Din 8—8.50.	24. II. 1932.	Din 3.50—4.50 kg.	Pad u % 51.51.		
Volovi I-a 24. II. 1931.	Din 5.50—6.25 kg.	Volovi II-a 28. II. 1931.	Din 7.50—8.50.	24. II. 1932.	Din 4—4.25 kg.	Pad u % 48.50.
Junci 28. II. 1931.	Din 7.50—8.50.	Svinje tovljene 28. II. 1931.	Din 10.50 do			

11. 24. II. 1932. Din 6.75—7 kg. Pad u % 36.7.
Svinje netovljene 28. II. 1931. Din 8.50 do 9. 24. II. 1932. Din 6—6.50 kg. Pad u % 28.59.
Svinje zaklane 28. II. 1931. Din 11.50 do 12. 24. II. 1932. Din 7.50—8.50 kg. Pad u % 31.91.
Telad živa 28. II. 1931. Din 11—11.50, 24. II. 1932. Din 4.50—5 kg. Pad u % 57.87.
Telad zaklana 28. II. 1931. Din 13—14, 24. II. 1932. Din 6.50—8 kg. Pad u % 46.29.
Konji za klanje 28. II. 1931. Din 1.50 do 2. 24. II. 1932. 1.50—2.
Odojčad 28. II. 1931. Din 90—180, 24. II. 1932. Din 70—1000 kom. Pad u % 37.04.

Tržište stoke

ZAGREB.

Dogon stoke: bikova 34 komada, krava 297, junica 37, volova 119, junaca 31, teladi 231, konja i ždrebad 345, svinja 543, odojčadi 78. Cene: bikovi kg žive vage 3.50 do 4.50; krave u mesarske svrhe kg žive vage Din 1.50; junice u mesarske svrhe kg žive vage Din 3.75—4.25; volovi II. vrste kg žive vage Din 4.25—4.50; telad živa kg Din 4.50—6.50; telad zaklana kg Din 6—8. Svinje tovljene kg žive vage Din 6.25 do 6.75; svinje netovljene kg žive vage Din 5.25—6.25; svinje sremeske zaklane kg 8.50 do 9.50 Din; odojčad komad 65—100; odojci zaklani kg Din 8—10. Konji za klanje kg 1.25—2 Din.

Bjelovar. Svinjski sajam održan 3. o. m. bio je vrlo dobar i po prodaji i po cenama, jer je više od 2/3 doteranih svinja prodano, a cene su od prošlog sajma porasle za po 200 prečno za 1 Din po kg. Doterano je bilo 202 komada svinja, a prodano 128. Cene su se kretale između 5—7 dinara.

Karlovac. Sajam 4. o. m. bio je nešto slabiji i to radi ružnog vremena. Dognano je bilo 360 teladi, prodano 182; po 80 do 550, junadi dognano 46, prodano 40 po 3—6, junica dognano 21, prodano 6 po 2—5, volova dognano 282, prodano 148 po 3—6, krava dognano 209, prodano 56 po 2 do 4.50, konja dognano 362, prodano 41 od 500—4000 dinara, svinja dognano 377, prodano 146 po 6 do 10, odojčad dognano 88, prodano 23 po 50 do 150, janjadi dognano 52, prodano 25 po 70—200 dinara, janjadi je dognano malo, a bila je skupa radi toga, što seljaci čekaju sajam pred Uskrs, kad će jim cena poskočiti.

Kostajnica. Na sajmu bile su sledeće cene: volovi u mesarske svrhe po 2.50 do 4.50 dinara, volovi za tegljenje po 5 do 6.50, junci po 3.50 do 4, telad po 5—6, krave po 3 do 4.50 kg žive vage. Ovce su prodavane po 80 do 90 dinara komad. Svinje mršave 3 do 4.50 dinara, debele 5 do 6.25 dinara.

Sarajevo. Dogon na marvenom sajmištu dobar. Goveda I. vrste 3.50—5, II. vrste 2.50—3.50, telad I. vrste 5—8, II. vrste 3—5, odojčad 1.50—2, bravi 200—300, prasadi 70 do 100, svinje mršave 5, debele 6—6.50 Din.

Nova Gradiška. Na tjedni sajam 6. o. m. usprkos loših puteva dotjerano je mnogo stoke, osobito utovljenih volova. Cene su vrlo niske. Junice i volovi plaćani su 3 do 4 dinara po kilogramu, dok krave 1.50 do 2 dinara. Dva vagona volova otpremljeno je u Mostar. Debelih svinja sve je manje na sajmu, pa je Gavrilovićeva tvornica mogla da kupi samo jedan vagon i plaćala je po 4 do 4.20 dinara po kilogramu.

Subotica. Tjedni sajam 6. o. m. bio je vrlo obilan u pogledu debelih svinja za klanje. Već oko deset sati pre podne bile su debele svinje gotovo sve prodane po 4.50 i 5 dinara po kilogramu. Goveda je bilo takodjer dosta, a osobito se opazilo, da ih je mnogo dotjerano sa sajma u Bajmoku, gde su kupljena uz vrlo nisku cenu, a u Subotici prodavana po 2 do 3.50 dinara. Medjutim za 3.40 dinara moralo je biti prvorazredno goveće. Stranji trgovaca uopće nije bilo i sve je prodano.

Virje. Mesečni sajam prošao je prošlog meseca slabo uz sav obilan dogon prvorazredne stoke. Cene su bile ove: junice 4—5, bikovi 3—4, telad 4—5, krave 1.50 do 2, svinje za meso 5, za mast 6 dinara po kilogramu žive vage.

Križevci. Cene debelih svinjama iznose 6 do 6.50, srednjim 5—6, a odojčima 4 do 5 dinara.

Varaždin. Cene svinjama: mršave 4 do 5, mesnate 4.50 do 5.50, bele debele 6 do 7, krave 1.50 do 3, junice 4 do 5.

Valpovo. Na prošlom godišnjem marvenom sajmu bilo je mnogo trgovaca iz inozemstva. Prodano je 22 teladi, 5 bikova, 3 krave, 1 jalovkinja, 33 prasadi, 9 krmača itd. Cene su bile: krmače Din 350—400 po komadu, odbiti prasci po Din 75 par, telad Din 3—3.50 po kg.

Sisak. Mesečni sajam vrlo dobro je uspeo. Dogon blaga, a osobito svinja bio je dobar. Cene su se kretale: svinje debele 5 do 6.50 dinara kg, mršave 6 do 7 dinara, odojci 4.50—90 dinara komad, telad 4.50 do 5.50 kg.

Petrinja. Cene rogatog blaga, svinja i sitnog blaga: volovi za mesarske svrhe 2.50 do 3 dinara, junice 600—1500 Din komad, teladi 180 do 450 komad, svinje debele 4—5 Din kg, mršave 2.50 do 4 dinara kg žive vage, janjci 80 do 150 dinara komad, odojci 30 do 80 dinara komad.

Stočni sajmovi u Hrv. Zagorju. Pomanjkanje sijena i druge krme prisililo je gospodare u Hrv. Zagorju, da smanje broj svoje stoke na minimum. Čitave je zime na zagorskim sajmovima ponuda u rogatom blagu bila za čitavih 25 posto niže nego u Zagrebu i ostalim hrvatskim krajevima. Ali kupaca je ipak malo, jer novaca je na selu nedostalo, a krme je premalo i skupa je, jer se prodaje po 150 do 180 dinara 1 mte, a za nešto veću svotu može se kupiti čitava krava. Svinjski sajmovi izgledaju još očajnije.

Na sajam se dotera kojih desetak komada svinja, jer ih naprosto nema. Svinjska kuga u ovom je kraju smanjila broj svinja za tri četvrtine. To je pretežak udarac za ovaj kraj, gde je svinogojstvo bilo na glasu, a poznato je, da je ovaj kraj gojio svinje za mesne svrhe posebne pasmine, koja se tražila posebice na bečkom tržištu, gde su bile uvijek plaćane za nekoliko poena više svinje, tovarene na želji, stanici Zlatar-Bistrica. Zato treba ovom kraju hitne pomoći od strane nadležnih.

Stočni sajmovi u Karlovcu. Karlovac je po svojim velikim sajmovima stokom poznat po celoj domovini. U prošloj godini 1931 bio je dogon stoke ovaj: volova 26.590 komada, od toga prodano 10.492; krava 11.225 komada, od toga prodano 8400, bikova 813 kom., od toga prodano 411; junadi 4052 komada, od toga prodano 2531, teladi 13.110 kom., od toga prodano 9118, jaganji 15.782 kom., od toga prodano 4904, svinje 55.771 komada, od toga prodano 29.268, konja 17.083 kom., od toga prodano 3690. Novih putnica izdano je na temelju svedožbe o porijeklu na goveda 2174 kom., teladi i ždrebad 1350 kom., sitne stoke 7742 kom.

Tržište kože

Sirova koža.

Govedje kože. Raspoloženje na tržištu je i kod nas slabo, a cene nazaduju. Kože sviju težina, bez soli, notiraju Din 6—7, srpske i bosanske kože su jeftinije, kako je to razgovetno iz naših ranijih izveštaja.

Teleće kože. Cene isto opadaju. Teleće kože s glavom, dugih nogu, stoje Din 8—9, bez glave, kratkih nogu 10 do 11 dinara.

Konjske kože, dulje od 220 cm notiraju Din 70—80 po komadu. Svinjske kože slovenačke provenience stoje 4 do 5 dinara, ostale Din 2.

Čehoslovačka. Nazadovanje cena na inostranim tržištima sirovih koža utječe i na domaće dražbe i to tako, da za robu nema kupaca, pa se zato mora vandražbenim putem plasirati uz snižene cene. Interesenti su vrlo opreznj kod kupnje te izgleda da čekaju dok se situacija ne razbistri.

Madjarska. Na madjarskom tržištu sirovim kožama opaža se prilično učvršćenje cena, što sigurno dolazi otuda, što ima malih i neznatnih zalih robe.

Notiraju u Pengő: transdanubijske kože 1.40—1.45, Dunav-Tisa roba 1.35—1.38, Tisa kože 1.25 do 1.28 po kg, mereno bez soli, s rogom sa prov. stanice.

Cene telećih koža isto su čvrste. U klancima prodaju teleće kože kratkih nogu sviju težina po Pengő 1.40 Konjske kože nazlae mnogo interesenata, a notiraju: kože dulje od 220 cm P. 12—13.

Rumunjska. Klanja postaju dnevno manja, te ne dolazi do većih zalih. Naravno da su usled toga cene čvrste. Notacije su u lejima: govedje kože 22, teleće kože 26, pitlinzi 23 po kg. Bukarešt: govedje kože 23—25, teleće 26—28, bivolske kože 16—18 po kg.

Njemačka. Na tržištu sirovom kožom nastalo je sada znatno oslabljenje. Notacije su u veleprometu na ovoj bazi: u pfenigama po funti težine: lake kože od čokladi, volovske kože, te bikovi do 49 funti do 31, kravje kože sviju težina do 26, čoklad iznad 50 funti do 27, volovske kože od 50—59 funti do 27, volovske kože teže od 60 funti do 23, bikovi od 60—79 funti do 20, bikovi od 80—100 funti do 18, bikovi teži od 100 funti do 17.

Teleće kože: Tržište je slabo. Ia soljene mesarske teleće kože prodaju po 33 pf., a suhe kože po 60—65 pf.

Austrija. Cene su snižene i to govedje kože su prosečno pojeftinile za 5 groša, a teleće za 10 po kg. Notiranja su u šilingama za dobro sortiranu robu kod kupnje isključivo manipulacionih troškova i trg. dobiti:

Govedje kože: Ia bečka zadružna roba do 39½ kg 1.15—1.20, od 40—49½ kg 1.25—1.30, teža od 50 kg 1.15—1.20; bikovi od 30 do 49½ kg 0.95—1.00; od 50 kg do 59½ kg 0.80—0.85; teži od 60 kg 0.70—0.75; madjarske volovske kože do 49½ kg 0.90—0.95, teže od 50 kg 0.85;

Teleće kože: Trgovacke cene kod kupnje su za Ia teleće kože bez glave ridje 1.80—1.90, crne 1.30—1.40; sa glavom 1.30—1.40; Ila vrste su jeftinije. Konjske kože dulje od 2.20 m provincijska roba 13.00—14.00, kože bečkog klanja 14.00—15.00.

Poljska: Industrija je suzdržljiva kod kupnje na tržištu te na čitavoj liniji primećujemo rezerviranost. Cene opadaju. Notiranja su u zlotima: teške govedje kože teže od 28 kg 1.20—1.25 po kg sveže težine, srednje i lake kože 1.45—1.50 po kg bez soli i rogova, Ia gradske teleće kože 20—21 dolarskih centi po kg, bez soli. Provinc. roba stoji cca. 17 dol. centi; konjske kože od 200 do 220 cm 1.70 dolara.

Naš novi obrtni zakon

V nizu vseh naših člankov in razprav bi gotovo občutili globoko vrzel, če bi ne posvetili nekaj misli tudi našemu novemu zakonu o obrtnih, ki ga je Ni. Vel. kralj na predlog trgovinskega ministra podpisal in proglasil dne 5. novembra 1931.

Je to gotovo važen zakon, ki zadobi že dne 9. marca 1932 svojo veljavo za ves teritorij Kraljevine Jugoslavije, kajti z njim se likvidira dosedanja separatistična obrtna zakonodaja, ki je znatno ovirala pravilni razvoj vsega našega državnega gospodarstva.

Smatramo za potrebno, da seznamimo naše čitatelje z glavnimi določbami tega našega novega zakona, ki sloni na najmodernejših principih in s katerim je končno rešeno vprašanje reforme bodočega razvoja našega domačega gospodarstva.

Novi obrtni zakon, ki je bil že objavljen v »Službenih Novinah« z dne 9. XI. 1931 št. 262, se naslanja v glavnem na obrtno zakonodajo, ki je veljala doslej v Sloveniji in Dalmaciji, vsled česar bodo od njega imele velike koristi zlasti ostale pokrajine naše države, kjer obrtništvo še ni imelo enotnega tira za svoj pravilen in smotren razvoj.

Obrtne pravice.

Pod odredbe zakona o obrtnih spada vsako redno in samostojno pridobitno delo, ki ni prepovedano. Nekatere panoge gospodarskega udejstvovanja pa so izvzete od določb zakona, čeprav imajo izrazit obrtni značaj. To so predvsem vse panoge kmetijske proizvodnje, rudarstvo in rudniške naprave, državni monopol, podjetja za plovitbo po morju in promet po zraku, železniška podjetja, brodarstvo, privatni pouk, delo književnikov in umetnikov, advokatov, notarjev, zdravnikov in lekarinarjev, izdajanje časopisov, obrat plinskih koč in z gotovimi omejitvami tudi domača obrt.

Za naše obrtnike je zlasti važno, da je od določb obrtnega zakona sicer izvzeto gospodarsko delovanje v javnih dobrodelnih in vzgojnih zavodih ter pooblaševalnicah in v kazenskih zavodih, toda le, če ne delajo po naročilu in za javno prodajo.

Zakon pozna obrti, ki se izvršujejo na osnovi pooblastil občega upravnega oblastva in obrti, ki se izvršujejo na osnovi posebnega dovoljenja upravne oblasti (koncesijonirane obrti). Nadalje razlikuje zakon obrti, ki so glede na posebno svojstva poslovanja ali glede na posebnost spretnost za ročno delo vezane na usposobljenost in take, ki niso vezane na usposobljenost.

Na področju kraljevine Jugoslavije je dovoljeno izvrševati obrte vsakomur, ki izpolnjuje pogoje, predpisane z zakonom.

Vsakdo, brez razlike spola, mora biti, da sme samostojno izvrševati obrt, polnoleten ali za polnoletnega proglašen in sposoben prosto razpolagati s svojo imovino. Za osebe, ki ne morejo prosto razpolagati s svojo imovino, se sme izvrševati obrt samo po odobritvi njih zakonitih zastopnikov in pristojnega varuškega oblastva ter opravljati samo s pomočjo posebnega poslovdje.

Z ozirom na izvajanje obrtniških pravic in na način, kako se te pravice izvajajo, je v zakonu postavljeno glavno in osnovno načelo, da se pravice o izvrševanju obrti čisto osebnega značaja. S pridobitvijo obrtnih pravic pa se smejo izvrševati le oni posli, ki spadajo v delokrog pridobljene obrti.

Izvrševanje obrtov.

Obrti se izvršujejo redoma v stalnem poslovališču. Noben obrt pa se ne sme voditi v lokalu ali na kraju, kjer ni potrebnih higienskih pogojev in ki ne ustrezajo veljavnim gradbenim predpisom. Lokal, v katerem se izvršuje obrt, mora biti vidno in razločno označen z napisom na vnanji strani glavnega vhoda. Ta napis mora biti sestavljen v državnem jeziku in mora navajati popolno rodbinsko in rojstno ime imetnika obrta.

Imetnik obrta ne sme izvrševati svojega obrta po zakupniku ali podzakupniku. Ta prepoved pa se ne nanaša na pravico, dajati poslovne prostore in poslovno opravilo v zakup. Imetnik obrta sme po celi državi neovirano kupovati in nabavljati blago, ki mu je potrebno

za izvrševanje njegovega obrta, kakor tudi z obiski zunaj kraja stalnega poslovnega sedeža sam ali po osebah, ki so pri njem v službi, iskati naročil. Za to delo morajo obrtniki imeti uradno izkaznico in smejo pri opravljanju tega posla imeti s seboj samo vzorec, nikakor pa ne blaga za prodajo.

V času od 20. ure do 5. ure morajo biti ob delavnikih načeloma zaprti vsi lokali, prodajalnice, poslovalnice, pisarne, delavnice in skladišča vsakega obrta. Ban pa ima pravico po krajevnih razmerah odrediti, da smejo biti poedine vrste rokodelskih obratov po vaseh in drugih krajih kmečkega značaja ob delavnikih dalje čase, pa tudi neomejeno odprte. Minister za trgovino pa bo z odredbo še predpisal podrobnejše odredbe o času odpiranja in zapiranja za poedine vrste obrtov.

Ob nedeljah morajo biti zaprti vsi lokali in se mora v njih ustaviti vsako delo. Ta utesnitev pa ne velja za podjetja, v katerih je delo po značaju samega njih posla neprekinjeno ali katerih delovne razmere ne dopuščajo prekinitev dela. Taka podjetja bodo označena z uredbo.

Z uredbo bo tudi predpisano, kateri obrti smejo imeti ob nedeljah svoje lokale odprte dopoldne, ves delovni čas ali neomejeno.

Imetniku obrta kakor tudi članom njegove rodbine pa je dovoljeno bivati in delati v lokalu tudi ob času, ko je ta za promet z občinstvom zaprt.

Prestanek obrtov.

Pravica izvrševati obrt preneha: 1. s smrtjo imetnika obrta, v kolikor ne preide na njegove pravne naslednike; 2. s prijavo imetnika obrta pristojnemu oblastvu, da preneha izvrševati obrt; 3. če se odvzame pravica izvrševati obrt s pravomočno sodbo sodišča ali občega upravnega oblastva; 4. če se obrt ne prične v enem letu od dneva izdane pooblastitve ali dovolitve in 5. če obrtnik ustavi delo za leto dni. Kruharji, peki, mesarji in prevozniki podjetja so dolžna prijaviti mesec dni prej pristojnemu občemu upravnemu oblastvu, da nameravajo delo ustaviti.

Pravica, izvrševati obrt, se sme odvzeti samo v primerih, ki so izrecno določeni v raznih zakonih. Če se pa ugotovi, da je dobil imetnik obrta pooblastitev ali dovolitev na osnovi nepravilnih listin, razveljavi pristojno višje obče upravno oblastvo izdano pooblastitev ali dovolitev in prepove nadaljnje obratovanje.

Ugodnosti za povzdigo delavnosti v državi.

Kot najvažnejša novost v našem gospodarskem življenju je v tem zakonu uvedena zaščita domače obrti in industrije, kajti zakon strogo določa, da morajo vse državne in samoupravne oblasti ter njih zavodi in ustanove izvršiti vse nabave pri domačih obrtniških in industrijskih podjetjih. Vsa dela se morajo oddajati domačim obrtnikom. Razen tega odreja zakon, da se mora uporabljati izključno blago domačega izvora in da se smejo v inozemstvu nabavljati samo oni proizvodi, ki se ne morejo nabaviti v državi, inozemska podjetja pa smejo opravljati samo ona dela, ki jih v državi ne morejo izvršiti domača podjetja.

S temi striktnimi odredbami zakona je vsekakor močno zaščiten domača obrt in industrija pred vsako inozemsko konkurenco, v primerih pa, kjer bi bila ta konkurenca neizogibna, imajo domača podjetja vselej prednost, tudi če bi bile njihove ponudbe za 15% višje od ponudb inozemskih podjetnikov.

(Dalje prihodnjč.)

Smeh.

Majstor svome pomočniku:

»Sad, na ovoj novčanoy krizi tražite povišicu plate. Smatrate li me vi za glupaka?«
»To ne, ali mislim, da ćete vi mene smatrati za glupaka, ako ne tražim povišicu.«

»Ja sam svoju ženu još odmah iz početka naučio na red i tačnost.«

»Zbilja? to je vrlo dobro!«

»Tačno u 12 sati mora da bude ručak gotov već na stolu.«

»Pa ako slučajno dodjete kasnije, šta onda?«

»E, onda ne dobijem više ništa.«

PLUTOVO IZOLACIJO

Plutovu izolaciju, potrebnu za oblogu stijena kod hladiona, ledena, kućeraka i ormara za jela, dobavlja u prvovrsnoj kvaliteti

JELAČIN & KO
LJUBLJANA

Platno

za mesarske kecelje
(pripasnike)

kao i gotove kecelje sa monogramom po zadanoj mjeri kupuje se najbolje i najjeftinije kod samoproduktora

ALFRED KUHN,
OSIJEK — NOVIGRAD

DIVALTOVA ULICA 150 — TELEFON 3—95
BRZOJAVI: KUHN OSIJEK NOVIGRAD

Lijepo izradjena kecelja sa monogramom je najbolji poklon za svaku priliku.

Jugoslavanska specijalna radiona za popravak
MESARSKIH I KOBASIČARSKIH STROJEVA I NOVI
STROJEVI U RAZNIM DIMENZIJAMA

Stalno skladište svih strojeva. - Transmisije - Svakovrsne reme za vješanje mesa i kobasica. - Kuke za sušenje mesa od svake veličine. - Brušenje svakovrsnih noževa i ploča. - Montaže.

FRANJO TRBUHA
ZAGREB, MAKSIMIRSKA C. BROJ 11

35 god praksa kod specijalne tvornice FRIEDRICH I HAAGA, Wien. — Narudžbe i popravci izvan Zagreba bit će brzo otpremljeni.
SOLIDNA RADNJA! UMJERENE CIJENE!

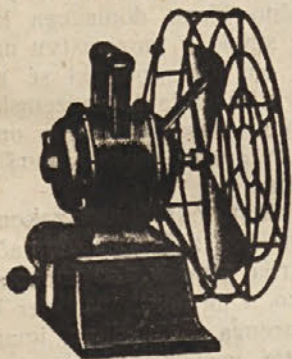
Strojeve za preradu mesa, mesarski alat, sve vrste mirotija, uređaj za klanice itd. nabavite najjeftinije kod firme

GRUDNIK, D.ZO.Z.
LJUBLJANA - DRAVLJE

Telef. 22 89.

Tražite ponudu, ili posetu stručnjaka!

Telef. 22-89

Neophodno potreban za svaku mesarsko-kobasičarsku radnju je „Eisluftkompressor“, novi ventilator, koji u kratko vreme bez leda ohladi vazduh, te osuši meso. Struja se troši na sat samo za 2—3 Din. cena je Din 2400.—.

Poručiti se može izravna od tvornice

Alfred Wunderlich,

Deutsche Elektro-Maschinen und Apparate-Bau,
BERLIN, S. 42, Moritzstrasse 14-15.,

ili kod njenog zastupstva:

Rudolf Grudnik, Ljubljana-Dravlje.

Šalje se isključivo samo pouzecom. Kod narudžbe treba navesti, da li se treba za Gleich-, Wechsel- ili Drehstrom te kolika je voltaža i kolika perijoda.

Jeftino na prodaju!

kveč sa gvozdenim stalkom, motorski pogon, sa 11 noževa, potpuno nov, Din 4000.—;
mali stolni kveč, na ručni pogon, potpuno nov, Din 1200.—;
Wolf, skoro nov, sa željeznom stalkom, promjer ploče 90 mm, Din 1200.—;
Wolf, upotrebljen, promjer ploče 110 mm, Din 1800.—;
Wolf, upotrebljen, 150 mm promjer ploče, Din 4000.—;
1 kanonšprica od 30 lit. sadržaja, Din 1200.—;
mlin za mirotije na motorski pogon, Din 1200.—;
stroj za rezanje šunke, potpuno nov, veliki, Din 1600.—;
Blitz (Kutter) cca 25 lit. sadržaja, Din 4000.—.

Oni gg. čitaoci, koji se za gornje predmete interesuju, neka se obrate pismeno na našu upravu, pa će dobiti

TRAŽIM MESTO!

Vredan sam i dobar radnik, sa odličnim svedodžbama. Radio sam u većim tvornicama suhomesnate robe i kobasica, pa mogu kroz 2 meseca, a po potrebi i ranije nastupiti posao, jer sejoš nalazim u službi, gde se izrađuje zimska roba. Preporuke imam odlične! Molim, da se ponude šalju na upravu »Mesarskog lista«.

I—324

tačne informacije. Svi su predmeti u vrlo dobrom stanju, pa se dobiju po vanredno niskim cenama.

Nemojte propustiti ovu zgodnu priliku, pa pišite još danas na upravu Mesarskog lista, Dravlje p. Šent Vid nad Ljubljano.

POZOR!

Mesari i kobasičari!

Papir za zavijanje mesa i mesnih proizvoda Vam nudi najjeftinije tvrdka

G. KOVAČ, Ljubljana,
Gajeva ul. št. 2.

Zahtevajte uzorke i cene!

Na prodaju:

Jednu kompletnu hladionu

u pogonu za mesara jeftino

prodaje

KOLOMAN BLAŽEK

Crikvenica

Frankopanska ulica broj 49.

Der Name „DICK-STAH“ ist ein Qualitätsbegriff die Marke **F. DICK** eine Vertrauensmarke! Sie allein verbürgt den echten „DICK“-Stahl. **PAUL F. DICK - Esslingen A. N. - Überall erhältlich!**

Najčuveniji masati i noževi su samo oni, sa poznatom svetskom markom **F. DICK**! Zato tražite svuda samo Dickove masate i noževe, jer su najbolji samo oni, sa markom strelice Dick!

Ovdje odreži!

Poručbenica

Upravi „Mesarskog lista“, Št. Vid nad Ljubljano.

Izvolite mi poslati I. jugoslavensku mesarsko-kobasičarsku stručnu knjigu, poštanskim pouzecom uz cijenu Din 160.—, * broširano Din 120.—.

Ime i prezime:

Mjesto:

Ulica i broj kuće:

Banovina:

* Neželjeno precrtati!